

Verordening Vervoer naar en van school

2024

Verordening Vervoer naar en van school gemeente Diemen 2024

De raad van Diemen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

gelet op: de [artikelen 4 van de Wet op het primair onderwijs](#), [artikel 4 van de Wet op de expertisecentra](#) en [artikel 8.29 Wet voortgezet onderwijs 2020](#);

besluit:

vast te stellen de Verordening Vervoer naar en van school gemeente Diemen 2024
inclusief toelichting

Inhoud

Paragraaf 1 Algemene bepalingen	4
Artikel 1.1 Definities	4
Artikel 1.2 Doelstelling	5
Artikel 1.3 Uitgangspunten voor vervoer	5
Artikel 1.4 Kwaliteitsborging	6
Artikel 1.5 Plichten	7
Artikel 1.6 Herziening, opschorting, intrekking of terugvordering	7
Paragraaf 2 Aanvraag, onderzoek, beoordeling en toekenning	8
Artikel 2.1 Aanvraag	8
Artikel 2.2 Onderzoek, adviezen en beoordeling	8
Artikel 2.3 Voorziening en toekenning	9
Artikel 2.4 Opstapplaats	10
Artikel 2.5 Gezamenlijk brengen en halen	10
Paragraaf 3 Het vervoer	11
Artikel 3.1 Dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school	11
Artikel 3.2 Zelfstandig reizen	11
Artikel 3.3 Brengen en halen	12
Artikel 3.4 Aangepast vervoer	14
Artikel 3.5 Bekostiging alternatieve vervoersvoorziening / Maatwerk	14
Artikel 3.6 Bijzondere voorzieningen	14
Artikel 3.7 Eigen bijdrage	15
Paragraaf 4 Slotbepalingen	16
Artikel 4.1 Peildatum leeftijd leerling	16
Artikel 4.2 Andere vergoedingen	16
Artikel 4.3 Beslissing college in gevallen waarin de regeling niet voorziet	16
Artikel 4.4 Hardheidsclausule	16
Artikel 4.5 Intrekking oude regeling	16
Artikel 4.6 Overgangsbepalingen	16
Artikel 4.7 Inwerkingtreding en citeertitel	16
Toelichting	17
Algemene toelichting	17
Artikelsgewijze toelichting	22

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. afstand: de afstand tussen de woning en de school, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg;
2. begeleider: ouder of persoon die door de ouders wordt ingezet om de leerling tijdens het vervoer te begeleiden;
3. brengen en halen: naar school brengen van de leerling en bij school ophalen van de leerling, hetzij met een voertuig hetzij als begeleider. Voor de leesbaarheid wordt met 'brengen' ook bedoeld 'halen', tenzij uit de context anders blijkt;
4. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Diemen;
5. drempelafstand: een afstand in kilometers die wordt gebruikt wanneer vervoer wordt bekostigd, maar uitsluitend voor het deel dat verder strekt dan de genoemde afstand;
6. eigen vervoer: vervoer per eigen auto, ander motorvoertuig, fiets of andersoortig vervoersmiddel;
7. handicap met betrekking tot het kind: een structurele lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische beperking waardoor de leerling niet, of niet zelfstandig van het openbaar vervoer of de fiets gebruik kan maken;
8. handicap met betrekking tot de ouder: een structurele lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische beperking waardoor de ouder niet in staat is om de leerling te brengen en te halen;
9. leerling: leerling die is ingeschreven bij een school als bedoeld in dit artikel;
10. OOGO: het Op Overeenstemming Gericht Overleg tussen het samenwerkingsverbanden en de gemeenten binnen het samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 18a Wet op het primair onderwijs, negende lid en artikel 2.44 Wet voortgezet onderwijs 2020 eerste en vierde lid onder a;
11. ontwikkelingsperspectief: een voor de leerling vastgesteld plan over passend onderwijs en begeleiding, als bedoeld in artikel 40a van de WPO, artikel 41a van de WEC of artikel 26 van de WVO;
12. openbaar vervoer: personenvervoer dat openbaar toegankelijk is en waarvan iedereen al dan niet tegen betaling gebruik kan maken;
13. opstapplaats: plaats aangewezen door het college, vanaf waar de leerling gebruik kan maken van het aangepast vervoer;
14. ouders: ouders, voogden of verzorgers van de leerling worden in deze verordening voor de leesbaarheid aangemerkt als 'ouders';
15. primair onderwijs: onderwijs van de schoolsoorten BO, SBO en SO (zie ook de definitie van 'schoolsoort');
16. reistijd: de tijd die het de leerling onder normale omstandigheden kost om van de woning van de leerling naar de school te reizen, dan wel van de school naar de woning. Het college stelt nadere regels over de berekening van de reistijd voor de verschillende vervoerwijzen;
17. richting: de godsdienstige of levensbeschouwelijke richting van een school voor bijzonder onderwijs. Voor de toepassing van deze verordening wordt openbaar onderwijs eveneens als een richting beschouwd;
18. samenwerkingsverband: een organisatie zoals bepaald in artikel 18a WPO, artikel 2.47 WVO en artikel 28a WEC, die onder andere de toelating van leerlingen tot de schoolsoorten SBO, SO, VSO en PrO regelt;
19. school: de schoollocatie waar de leerling onderwijs volgt op grond van de WPO, WEC of WVO;

20. schoolsoort: indeling van scholen naar het soort onderwijs dat er wordt gegeven. De volgende schoolsoorten worden onderscheiden:
 - a. BO: regulier basisonderwijs op grond van de WPO (niet zijnde SBO).
 - b. SBO: speciaal basisonderwijs op grond van de WPO.
 - c. SO: speciaal onderwijs op grond van de WEC.
 - d. VSO: voortgezet speciaal onderwijs op grond van de WEC.
 - e. VO: voortgezet onderwijs op grond van de WVO;
21. stage: praktische leertijd bij de opleiding;
22. vervoer: openbaar vervoer, aangepast vervoer of eigen vervoer tussen de woning dan wel de opstapplaats en de school van de leerling;
23. voortgezet onderwijs: onderwijs van de schoolsoorten VO en VSO (zie ook definitie van 'schoolsoort');
24. WEC: Wet Expertisecentra;
25. WPO: Wet Primair Onderwijs;
26. WVO: Wet Voortgezet Onderwijs.

Artikel 1.2 Doelstelling

1. Deze verordening regelt voorzieningen voor betrouwbaar en passend vervoer naar en van school voor leerlingen die dit nodig hebben en bepaalt welke eigen verantwoordelijkheid ouders en leerlingen hebben bij het naar schoolgaan.
2. Het leerlingenvervoer is dienend aan de leerplicht en het onderwijs van leerlingen die in Diemen verblijven en aan hun ontwikkeling naar zelfstandigheid. Leerlingenvervoer kan een voorwaarde zijn om te bewerkstellingen dat een kind passend onderwijs kan krijgen.
3. Ten dienste van het bovenstaande verstrekt het college op aanvraag een vervoersvoorziening voor leerlingen die primair of voortgezet onderwijs volgen, van de woning naar school en terug.
4. Bij het verstrekken van een vervoersvoorziening gelden de uitgangspunten benoemd in het volgende artikel, onder de voorwaarden gesteld in deze verordening en in de nadere regels en beleidsregels gesteld door het college.

Artikel 1.3 Uitgangspunten voor vervoer

1. Dit artikel benoemt de uitgangspunten van vervoer naar en van school in begrijpelijke taal. Voor de beoordeling van een aanvraag zijn de toekenningscriteria zoals uitgewerkt in paragraaf 3 leidend.
2. Leerlingen worden geacht zelfstandig naar en van school te reizen. Voor zover zelfstandig reizen niet mogelijk is, worden de ouders geacht de leerling te brengen.
3. De kosten van zelfstandig reizen en brengen en halen komen in principe volledig voor rekening van de ouders.
4. Voor vervoer boven een drempelafstand van 6 kilometer naar primair onderwijs verstrekt het college bekostiging.

5. Wanneer een leerling van elf jaar of ouder door een handicap niet zelfstandig kan reizen, verstrekt het college een voorziening zonder drempelafstand.
6. Wanneer de ouders aanspraak maken op bekostiging van brengen en halen, maar zij daar feitelijk niet toe in staat zijn, kan de gemeente aangepast vervoer aanbieden.
7. De voorziening omvat passend vervoer tussen de woning en de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school.
8. De voorziening gaat uit van de goedkoopste, meest gezonde, meest duurzame en meest zelfredzame wijze van reizen of brengen in de volgorde: lopen, fietsen, openbaar vervoer, eigen auto, aangepast vervoer.
9. Voor een voorziening wordt een eigen bijdrage gerekend, tenzij het gezinsinkomen laag is of een leerling van elf jaar of ouder door een handicap niet zelfstandig kan reizen.

Artikel 1.4 Kwaliteitsborging

1. Bij het organiseren en verstrekken van vervoersvoorzieningen treft het college een balans tussen maatwerk voor de leerling en beperking van kosten door inzet van collectieve oplossingen. Hiertoe stelt het college nadere regels op waarin afwegingen voor vaker voorkomende situaties worden verduidelijkt. Nadere regels kunnen over alle bepalingen in deze verordening worden gesteld.
2. Het college stelt beleidsregels vast om duidelijkheid te geven over hoe deze verordening in praktische zin wordt toegepast en hoe met vaker voorkomende situaties wordt omgegaan. Beleidsregels kunnen over alle bepalingen in deze verordening worden gesteld.
3. Het college neemt het leerlingenvervoer op als vast agendapunt in het OOGO met het samenwerkingsverband.
4. Het college organiseert een aantal maal per jaar een uitvoerend overleg met het samenwerkingsverband.
5. Het college spant zich in om met het samenwerkingsverband afspraken te maken over:
 - a. de spreiding van het onderwijsaanbod binnen het samenwerkingsverband en de vervoersmogelijkheden die hieruit voortvloeien;
 - b. de deskundige die het college adviseert over de vervoersmogelijkheden van een leerling en het proces dat hierbij gevolgd wordt;
 - c. de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de verwijzing van de leerling naar de voor hem best passende school;
 - d. de wijze waarop scholen ondersteund kunnen worden in hun informatievoorziening over het leerlingenvervoer aan ouders;
 - e. wat de mogelijkheden zijn om het leerlingenvervoer efficiënt te organiseren en de vervoerskosten te beheersen.

Artikel 1.5 Plichten

1. Ouders zijn verantwoordelijk voor het schoolbezoek van de leerling. De toekenning van een vervoersvoorziening vermindert de verantwoordelijkheid die ouders hebben voor het schoolbezoek van hun kinderen niet.
2. Het college kan aan de toekenning van een vervoersvoorziening voorwaarden verbinden. Wanneer ouders verwijtbaar niet voldoen aan deze voorwaarden, kan de voorziening worden ingetrokken of kunnen de kosten voor deze voorziening worden teruggevorderd.
3. De ouders zijn verplicht wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de toegekende vervoersvoorziening, onder vermelding van de datum van wijziging, direct schriftelijk mede te delen aan het college.
4. De ouders en de leerling dienen zich te houden aan de regels van de vervoerder en de instructies van de chauffeur en eventuele begeleiders in het voertuig.
5. De verantwoordelijkheid voor het gedrag van de minderjarige leerling in en rondom het aangepast vervoer ligt bij de ouders.

Artikel 1.6 Herziening, opschorting, intrekking of terugvordering

1. Het college kan een besluit als bedoeld in deze verordening herzien, opschorten dan wel intrekken, als het college vaststelt dat:
 - a. niet of niet meer is of wordt voldaan aan de voorwaarden en verplichtingen gesteld bij of krachtens deze verordening;
 - b. beschikt is op grond van gegevens waarvan gebleken is dat die gegevens zodanig onjuist waren dat het college een ander besluit zou hebben genomen indien de juiste gegevens bekend zouden zijn geweest;
 - c. de verstrekte vervoersvoorziening niet meer de meest passende vervoersvoorziening is;
 - d. ouders weigeren de draagkrachtafhankelijke eigen bijdrage bedoeld in artikel 3.7 te betalen of nalatig zijn in het betalen ervan;
 - e. sprake is van onaanvaardbaar gedrag door de leerling gedurende het gebruik in het aangepast vervoer; of
 - f. het vervoeren van de leerling leidt tot een onveilige situatie voor de leerling zelf, andere reisgenoten of de chauffeur in het aangepast vervoer.
2. Als sprake is van een wijziging die van invloed is op de toegekende vervoersvoorziening, vervalt de aanspraak daarop en kent het college al dan niet opnieuw een vervoersvoorziening toe. Het college deelt het besluit schriftelijk mee aan de ouders.

Paragraaf 2 Aanvraag, onderzoek, beoordeling en toekenning

Artikel 2.1 Aanvraag

1. Een aanvraag voor een vervoersvoorziening wordt gedaan in de gemeente waar de leerling woont door indiening bij het college van een volledig ingevuld en door de ouders ondertekend papieren of digitaal formulier, voorzien van de op het formulier vermelde gegevens.
2. Als dit voor een juiste beoordeling van de aanvraag noodzakelijk is, kan het college de ouders verzoeken aanvullende gegevens te verstrekken.
3. De gegevens voortvloeiend uit de aanvraag voor een vervoersvoorziening worden slechts gebruikt om de aanvraag te kunnen beoordelen en uitvoering te kunnen geven aan de vervoersvoorziening voor de leerling.
4. Het college besluit binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag voor een vervoersvoorziening.
5. Het college kan de in het vorige lid bedoelde beslistermijn met ten hoogste vier weken verlengen. Het college stelt de aanvrager hiervan schriftelijk in kennis.
6. De aanvraag wordt opgeschort totdat het college de informatie heeft ontvangen die noodzakelijk is om een besluit te kunnen nemen.

Artikel 2.2 Onderzoek, adviezen en beoordeling

1. Het college onderzoekt, wanneer dit voor de beoordeling van een aanvraag relevant is, de mogelijkheden van de leerling om zelfstandig te reizen en de mogelijkheden van de ouders om te brengen en halen in samenhang met de relevante omstandigheden.
Het college stelt hierover nadere regels, die tenminste gaan over:
 - a. werk en opleiding van de ouders;
 - b. gezinssituatie;
 - c. vervoermiddelen;
 - d. handicaps en gezondheid van leerling en of ouders;
 - e. andere kinderen in het gezin;
2. Wanneer de leerling de leeftijd van tien jaar bereikt, kan het college, in overleg met de ouders en desgewenst met de leerling, en in samenhang met het ontwikkelingsperspectief een persoonlijk vervoersontwikkelingsplan opstellen, waarin de weg naar zelfstandig reizen naar en van school wordt beschreven alsmede de mogelijkheden van de leerling. Dit plan maakt onderdeel uit van het besluit. In het persoonlijk vervoersontwikkelingsplan kan het college ondersteuning bieden om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling te bevorderen.
3. Het college betreft bij de beoordeling van de aanvraag:
 - a. informatie uit gesprekken over zelfredzaamheid;
 - b. Informatie uit eerdere aanvragen van de ouders;
 - c. de naleving van vastgestelde vervoersontwikkelingsplannen voor de leerling;
 - d. vervoersadviezen van deskundigen die voor de onderzoekfase van belang zijn;
 - e. informatie vanuit de school over het ontwikkelingsperspectief van de leerling.
4. Indien dit voor een juiste beoordeling van de aanvraag noodzakelijk is, kan het college een medische of orthopedagogische verklaring of advies opvragen. Ouders zijn verplicht hieraan mee te werken.

5. Het college kan met betrekking tot verklaringen en adviezen van deskundigen en andere relevante informatie nadere regels stellen over:
 - a. de onderwerpen waarover de informatie wordt betrokken;
 - b. de personen en organisaties bij wie de informatie wordt betrokken;
 - c. de van ouders en de leerling vereiste inspanningen in het kader van het verwerven van de benodigde informatie;
 - d. de wijze waarop de informatie wordt betrokken in de beoordeling van de aanvraag;
 - e. het opvragen van de informatie door gemeente dan wel door de ouders zelf.
6. Wanneer de toe te kennen voorziening mede afhankelijk is van een handicap van de leerling, kan het college hierover advies vragen aan een onafhankelijk medisch deskundige. De deskundige betreft in zijn advies de mogelijkheden van deze leerling om zelfstandig, al dan niet met begeleiding, met de fiets of het openbaar vervoer te reizen.
7. Een verklaring kan onder andere worden opgevraagd:
 - a. als de toe te kennen voorziening mede afhankelijk is van een handicap van de leerling. De deskundige betreft in zijn advies de mogelijkheden van deze leerling om zelfstandig, al dan niet met begeleiding, met de fiets of het openbaar vervoer te reizen.
 - b. om te bepalen welke school de voor de leerling dichtstbijzijnde en toegankelijke school is, zoals uitgewerkt in artikel 3.1

Artikel 2.3 Voorziening en toekenning

1. De vervoersvoorziening wordt toegekend aan de ouders. Wanneer de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, kan de voorziening op aanvraag worden toegekend aan de leerling; in dat geval wordt bij alle bepalingen in deze verordening voor 'de ouders' gelezen: 'de leerling.'
2. Het college bepaalt bij de toekenning van de vervoersvoorziening de wijze en de ingangsdatum van de verstrekking, de uitbetaling, alsmede de tijdsduur van de toegekende vervoersvoorziening.
3. De vervoersvoorziening bestaat uit:
 - a. bekostiging van de goedkoopst mogelijke wijze van zelfstandig reizen per fiets of openbaar vervoer voor de leerling en zo nodig van diens begeleider; en/of
 - b. bekostiging van andere vormen van brengen en halen; en/of
 - c. aanbidding van aangepast vervoer dat de gemeente verzorgt of doet verzorgen; en/of
 - d. gehele of gedeeltelijke bekostiging van andersoortige door het college noodzakelijk geachte vervoerkosten van de leerling en zo nodig diens begeleider.
4. Bij een bekostiging is de ingangsdatum de door de ouders verzochte datum, met dien verstande dat de datum niet ligt vóór de datum van ontvangst van de aanvraag. Bij aanbidding van aangepast vervoer gaat de voorziening in op een datum die zo goed mogelijk aansluit bij de door de ouders verzochte datum.
5. Het college kan aan de toekenning van aangepast vervoer de voorwaarde verbinden dat de ouders in redelijkheid aanpassingen doen die hen in staat stellen om de leerling (vaker) te brengen en halen. Bijvoorbeeld: de aanschaf van een vervoermiddel of een hulpmiddel, het aanpassen van werktijden of het inschakelen van oppas of kinderopvang voor andere kinderen in het gezin. Het college kan hierover nadere regels stellen.

6. De voorziening wordt in beginsel toegekend voor de duur van maximaal één schooljaar. Een voorziening voor een langere periode kan worden verstrekt wanneer het college verwacht dat in die periode opnieuw een aanvraag zal worden gedaan en de aanvraag opnieuw zal worden toegekend. Een meerjarige voorziening eindigt van rechtswege bij een verhuizing van de leerling of de school, een wisseling of uitschrijving van school of een overgang van primair naar voortgezet onderwijs.

Artikel 2.4 Opstapplaats

Het college kan nadere regels vaststellen op basis waarvan voor een leerling een opstapplaats voor aangepast vervoer kan worden aangewezen. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

1. Het college deelt de ouders in de beschikking mee of voor het vervoer van de leerling gebruik zal worden gemaakt van een centrale opstapplaats.
2. De ouders dragen er zorg voor dat de leerling naar en van de opstapplaats wordt begeleid als dit noodzakelijk is.

Artikel 2.5 Gezamenlijk brengen en halen

Het college kan nadere regels vaststellen over bekostiging en stimulering van het gezamenlijk brengen en halen van kinderen door ouders. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

1. De regels zijn gericht op het vervoer van leerlingen voor wie op grond van deze verordening een voorziening is toegekend.
2. Deelname aan een initiatief voor het gezamenlijk brengen en halen van kinderen is altijd op basis van vrijwilligheid.
3. Het college kan ouders met elkaar in contact brengen voor wie gezamenlijk brengen en halen een mogelijkheid lijkt op basis van het vervoerpatroon van de betreffende leerlingen.
4. Het college stimuleert zowel de ouder die andermans kinderen brengt en haalt als de ouder die zijn kind laat brengen en halen door de andere ouder.

Paragraaf 3 Het vervoer

Artikel 3.1 Dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school

1. Een vervoersvoorziening wordt toegekend over de afstand tussen de woning van de leerling dan wel de opstapplaats en de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school.
2. In afwijking van het eerste lid kan een vervoersvoorziening worden toegekend naar een verder weg gelegen school, wanneer dit voor de gemeente minder kosten met zich mee brengt en de ouders met het vervoer naar die school schriftelijk instemmen.
3. Welke school de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school is, wordt als volgt bepaald:
 - a. De afstand tot een school wordt gemeten langs de openbare weg. Hierbij wordt uitgegaan van de kortste route per auto, of van de kortste route per fiets als de afstand kleiner is dan 6 kilometer en de leerling kan fietsen.
 - b. Alleen scholen van de schoolsoort waar de leerling op is aangewezen komen in overweging. Binnen het voortgezet onderwijs worden Praktijkonderwijs (PrO), vmbo, havo en vwo voor dit doel beschouwd als afzonderlijke schoolsoorten.
 - c. De school is voor de leerling fysiek toegankelijk en de school heeft plaats voor de leerling, of kan deze plaats binnen afzienbare tijd creëren.
 - d. Wanneer voor de leerling een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) is afgegeven voor het SO, SBO, VSO of PrO bepaalt deze TLV op welke schoolsoort, cluster en pedagogische specialisatie de leerling is aangewezen.
 - e. Op basis van bovenstaande criteria wijst het college één school aan als de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school.
4. Vervoer naar een andere school dan de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school kan worden toegekend op basis van:
 - a. Een bijzondere onderwijskundige behoefte. In dat geval wordt vervoer bekostigd naar de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school die in deze behoefte voorziet. Hiervoor dienen de ouders aan het college genoegzaam aan te tonen:
 - i. wat de specifieke en noodzakelijke onderwijskundige onderwijsbehoefte van de leerling is; én
 - ii. dat dichtbij gelegen scholen van dezelfde schoolsoort niet toegankelijk zijn vanwege het niet kunnen bieden van het noodzakelijke specifieke onderwijsaanbod.
 - b. Een verklaring van de ouders dat zij op grond van hun levensbeschouwing kiezen voor onderwijs van een bepaalde richting. In dat geval wordt vervoer bekostigd naar de dichtstbijzijnde voor de leerling toegankelijke school van die richting.

Artikel 3.2 Zelfstandig reizen

1. Uitleg vervoerswijze
Zelfstandig reizen houdt in dat de leerling zonder hulp naar en van school loopt of fietst, al dan niet in combinatie met openbaar vervoer zoals bus en trein.
2. Wanneer van toepassing
Voor leerlingen onder de 11 jaar beoordelen de ouders zelf of zij de leerling brengen en halen, of zelfstandig laten reizen. Voor leerlingen van 11 jaar of ouder is zelfstandig reizen het uitgangspunt. Een leerling wordt alleen geacht zelfstandig naar school te reizen voor zover de school voor de leerling lopend, per fiets of met

openbaar vervoer en veilig, binnen acceptabele tijd en met acceptabele inspanning bereikbaar is. Het college stelt hierover nadere regels.

3. Bekostiging:
 - a. De kosten van zelfstandig reizen zijn in beginsel voor de ouders. Zelfstandig reizen wordt alleen bekostigd als de afstand groter is dan 6 kilometer. In dat geval wordt openbaar vervoer bekostigd. Als het college oordeelt dat de leerling naar en van school kan fietsen, worden de kosten van fietsen bekostigd.
 - b. De bekostiging bedraagt voor:
 - i. fietskosten: 9 cent per kilometer. Het college kan dit bedrag bij nadere regels indexeren.
 - ii. openbaar vervoer: de kosten van de goedkoopste passende vorm van openbaar vervoer.
 - iii. Voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) worden in afwijking van het voorgaande de fietskosten en de reiskosten van het openbaar vervoer ook vergoed als de afstand groter is dan 2 kilometer.
 - c. Beperkingen:
 - i. Voor leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs (VO) worden de kosten van zelfstandig reizen niet bekostigd, ongeacht de afstand.

Artikel 3.3 Brengen en halen

1. Uitleg vervoerswijze
Brengen en halen houdt in dat de ouders met hun kind naar school reizen en terug. Dit kan zijn door samen te lopen of te fietsen, door samen te reizen met het openbaar vervoer of met het kind als passagier (op fiets of bromfiets, in de auto, etc.).
2. Wanneer van toepassing
Brengen en halen is het uitgangspunt als de leerling niet zelfstandig naar en van school kan reizen. Brengen en halen is de verantwoordelijkheid van de ouders.
3. Wanneer niet van toepassing
Het college stelt nadere regels vast over omstandigheden waarin brengen en halen niet van de ouders kan worden verwacht. Daarin worden in ieder geval de volgende omstandigheden betrokken: werk, handicap van de ouders, handicap van de leerling, brengen en halen van andere kinderen in het gezin, thuisblijvende kinderen die toezicht nodig hebben en beschikbare vervoermiddelen.
4. Toepasselijkheid bij jonge leerling en korte afstand
Als de leerling jonger is dan 11 jaar en de afstand minder dan 6 kilometer, worden ouders in alle gevallen geacht de leerling te kunnen brengen en halen. De omstandigheden bedoeld in lid 3 worden dan niet meegewogen, tenzij ouders aantonen dat de handicap van de leerling, al dan niet in samenhang met de omstandigheden bedoeld in lid 3, het brengen en halen onmogelijk maakt.
5. Inzet van de ouder
Bij het vaststellen in hoeverre brengen en halen van de ouders kan worden verwacht, gelden in ieder geval de volgende uitgangspunten:
 - a. Ouders worden geacht in redelijkheid aanpassingen te doen in de inrichting van hun dagelijks leven zodat ze de leerling kunnen brengen en halen.

- b. Ouders worden geacht anderen in hun netwerk te vragen om één dag per week te helpen met het brengen en halen van de leerling.
 - c. Van een eenoudergezin wordt verwacht dat de ouder maximaal 8 uur per week besteedt aan het brengen en halen van alle kinderen in het huishouden.
 - d. Van een tweeoudergezin wordt verwacht dat de ouders maximaal 12 uur per week besteden aan het brengen en halen van alle kinderen in het huishouden.
 - e. Van een ouder wordt verwacht dat de ouder de leerling brengt en haalt als de enkele reis minder lang duurt dan 45 minuten. Van elke ouder wordt verwacht dat de ouder één dag per week brengt en haalt als de enkele reistijd meer dan 45 minuten duurt.
6. Bekostiging
- Tot de leeftijd van 11 jaar is er alleen bekostiging voor brengen en halen voor het deel van de afstand dat boven 6 kilometer uit gaat. Vanaf de leeftijd van 11 jaar wordt de goedkoopst passende vorm van brengen en halen bekostigd als de leerling door een handicap niet zelfstandig kan reizen. In dat geval wordt geen afstandsgrens gehanteerd.
7. Inhoud bekostiging
- De bekostiging van fietskosten of openbaar vervoer voor de leerling en de begeleider bedraagt voor:
- a. Fietskosten: 9 cent per kilometer voor de leerling en het dubbele bedrag voor de begeleider. Het college kan dit bedrag bij nadere regels indexeren.
 - b. Openbaar vervoer: de kosten van de goedkoopste passende vorm van openbaar vervoer voor leerling en begeleider.
 - c. De bekostiging voor brengen met de auto wordt afgeleid van de maximale belastingvrije vergoeding voor woon-werkverkeer. In 2024 bedraagt het tarief 23 cent per kilometer. Het bedrag wordt eenmaal berekend voor de heenrit van de leerling en eenmaal voor de terugrit van de leerling, gemeten langs de kortste autoroute. Het college indexeert het tarief bij nadere regels
 - d. De bekostiging voor brengen met de auto wordt afgeleid van de maximale belastingvrije vergoeding voor woon-werkverkeer. In 2024 bedraagt het tarief 23 cent per kilometer. Het bedrag wordt eenmaal berekend voor de heenrit van de leerling en eenmaal voor de terugrit van de leerling, gemeten langs de kortste autoroute. Het college indexeert het tarief bij nadere regels
 - e. De vergoeding voor brengen met de auto wordt per gezin maar één keer gegeven. Het college kan nadere regels vaststellen over bekostiging en stimulering van het gezamenlijk brengen en halen van kinderen door de ouders. Bij het gezamenlijk brengen en halen van kinderen door de ouders kan het vervoer naar rato vergoed worden aan de deelnemende ouders.

Artikel 3.4 Aangepast vervoer

1. Uitleg vervoerswijze

Aangepast vervoer is collectief vervoer dat door de gemeente wordt georganiseerd. Het kan gaan om deeltaxivervoer of touringcarvervoer. In het aangepast vervoer kan bij medische noodzaak een begeleider kosteloos meereizen.

2. Wanneer van toepassing

Aangepast vervoer is het uitgangspunt voor zover:

- a. de leerling niet zelfstandig naar school kan reizen, zoals bepaald in en krachtens artikel 3.2 én
- b. de ouders de leerling niet zelf kunnen brengen en halen, zoals bepaald in en krachtens artikel 3.3. én
- c. de ouders aan de mensen in hun netwerk hebben gevraagd om de leerling één dag per week te brengen en halen.

3. Beperkingen

- a. Aangepast vervoer vindt plaats in aansluiting op het vaste begin en einde van de schooldag volgens de schoolgids, tenzij een handicap van de leerling die aansluiting onmogelijk maakt. Het college stelt nadere regels over situaties waarin aangepast vervoer niet van toepassing is en over welk alternatief door het college in die situaties wordt aangeboden of bekostigd.
- b. Een begeleider in het aangepast vervoer stapt in en uit samen met de leerling en wordt niet opgehaald, gebracht, of op andere wijze afzonderlijk vervoerd.
- c. Aangepast vervoer wordt in natura aangeboden, er is dus geen sprake van vergoeding.

Artikel 3.5 Bekostiging alternatieve vervoersvoorziening / Maatwerk

Als aanspraak bestaat op een vervoersvoorziening kan het college, na overleg met de ouders, een bekostiging verstrekken voor een andere passende voorziening die goedkoper is dan of gelijk is aan de kosten van de voorziening waarop aanspraak bestaat. Het college mag hierbij de kosten vergelijken over een periode van maximaal 3 jaar. Het college stelt nadere regels over het verstrekken van een andere passende voorziening.

Artikel 3.6 Bijzondere voorzieningen

Het college stelt nadere regels vast over bekostiging of aanbieding van de volgende vormen van vervoer:

1. Vervoer naar stage als onderdeel van het voortgezet (speciaal) onderwijs;
2. Vervoer in verband met verblijf in een pleeggezin of internaat in verband met het volgen van (voortgezet) speciaal onderwijs.

Artikel 3.7 Eigen bijdrage

1. Een eigen bijdrage is niet van toepassing als:
 - a. de leerling een school voor SO, VSO of VO bezoekt;
 - b. de leerling 11 jaar of ouder is en door een beperking niet zelfstandig met openbaar vervoer of fiets naar school kan reizen;
 - c. het inkomen van de ouders onder een drempelbedrag ligt (€ 28.733,46 in 2023) dat door het college bij nadere regels wordt geïndexeerd.
2. Bij alle voorzieningen kunnen twee soorten eigen bijdrage van toepassing zijn: het drempelbedrag en de draagkrachtafhankelijke bijdrage. Beide eigen bijdrage kunnen tegelijk van toepassing zijn op één voorziening.
3. Het drempelbedrag is een eigen bijdrage die overeenkomt met de kosten van openbaar vervoer over een afstand van 6 kilometer. De hoogte van het bedrag wordt bij nadere regels door het college vastgesteld volgens de bepalingen van de WPO, artikel 4 lid 7. Bij een bekostiging wordt het drempelbedrag ingehouden, bij een voorziening in natura wordt het drempelbedrag bij de ouders geïncasseerd.
4. De draagkrachtafhankelijke eigen bijdrage geldt voor vervoer naar regulier basisonderwijs (BO) over de afstand groter dan 20 kilometer, ongeacht de leeftijd. De hoogte van deze eigen bijdrage is afhankelijk van de financiële draagkracht van het gezin. Voor deze eigen bijdrage geldt een afzonderlijk drempelinkomen. Het college stelt deze bijdrage vast bij nadere regels, conform de basisnormbedragen die jaarlijks worden gepubliceerd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
5. Voor zover de ouders op grond van een andere regeling of uit een publiek of particulier fonds aanspraak kunnen maken op een vergoeding voor vervoer naar school voor de leerling, wordt die bijdrage in mindering gebracht op de bekostiging dan wel als eigen bijdrage in rekening gebracht.

Paragraaf 4 Slotbepalingen

Artikel 4.1 Peildatum leeftijd leerling

Voor het verstrekken van een vervoersvoorziening op basis van de leeftijd van de leerling is de leeftijd van de leerling op 1 augustus van het schooljaar waarop de vervoersvoorziening betrekking heeft bepalend.

Artikel 4.2 Andere vergoedingen

De aanspraak op een vergoeding, voor zover die voor de betreffende leerling betrekking heeft op de reiskosten, wordt op een bekostiging in mindering gebracht, dan wel als eigen bijdrage in rekening gebracht.

Artikel 4.3 Beslissing college in gevallen waarin de regeling niet voorziet

In gevallen, de uitvoering van het vervoer naar en van school betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 4.4 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen, het vervoer voor onderwijs aangaande, ten gunste van de ouders afwijken van de bepalingen in deze verordening, zo nodig na advies te hebben gevraagd aan deskundigen.

Artikel 4.5 Intrekking oude regeling

De verordening Leerlingenvervoer gemeente Diemen 2019 wordt ingetrokken.

Artikel 4.6 Overgangsbepalingen

1. Deze verordening is van toepassing op vervoersaanvragen die zijn ingediend na de inwerkingtreding van deze verordening.
2. De verordening Leerlingenvervoer gemeente Diemen 2019 blijft van toepassing op vervoersaanvragen verstrekt op basis van de verordening Leerlingenvervoer gemeente Diemen 2019, totdat de voorziening afloopt dan wel het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is versterkt wordt ingetrokken, herzien of beëindigd.

Artikel 4.7 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 juni 2024.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: verordening Vervoer naar en van school gemeente Diemen 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 30 mei 2024.

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting

Verordening Vervoer naar en van school gemeente Diemen 2024

Algemene toelichting

Het dagelijks naar school gaan van kinderen is voor hun onderwijs en ontwikkeling en voor de dagelijkse logistiek van gezinnen een belangrijke voorwaarde. De gemeente ondersteunt bij het naar schoolgaan wanneer de afstand groot is, wanneer de leerling door een beperking niet zelfstandig kan reizen, of wanneer ouders de leerling door omstandigheden niet zelf kunnen brengen. Deze verordening regelt dat.

Wettelijk kader

In Nederland staat het specifieke wettelijke kader voor vervoer naar en van school en de rol van de gemeente daarin in de drie onderwijswetten die het basis-, speciaal en voortgezet onderwijs¹ regelen. Kort samengevat moet de gemeenteraad (verder: de raad) een regeling treffen die ervoor zorgt dat leerlingen op passende wijze naar en van school kunnen gaan, waarbij rekening wordt gehouden met de redelijkerwijs van ouders te vergen inzet én de vrije schoolkeuze op grond van levensbeschouwing.

In beginsel moet het college de kosten van het schoolgaan vergoeden (of zelf vervoer regelen) voor alle kinderen die naar de basisschool of het speciaal onderwijs gaan. De wet staat echter toe dat de raad dit in een aantal opzichten categorisch inperkt, o.a. met een afstandsgrens, leeftijdsgrens en het betalen van een eigen bijdrage. Die inperkingen zijn grotendeels niet toegestaan wanneer de leerling door een beperking niet zelfstandig naar en van school kan reizen. Naar voortgezet onderwijs wordt *alleen* vervoer bekostigd of geregeld als de leerling een dergelijke beperking heeft.

Verordening “Vervoer naar en van school”

De raad stelt bij deze een nieuwe verordening vast. Met deze nieuwe verordening worden enkele belangrijke beleidskeuzes doorgevoerd en wordt de leesbaarheid sterk verbeterd. In verband daarmee wordt de titel gewijzigd naar “Verordening Vervoer naar en van school gemeente Diemen 2024”. Deze naamsverandering wordt hieronder toegelicht.

De voorgaande regeling was de “Verordening Leerlingenvervoer gemeente Diemen 2019”, die zich richtte op het aanvraagproces van voorzieningen voor het schoolgaan. Deze verordening was, met enkele aanpassingen, gebaseerd op de Modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De belangrijkste bepalingen over toekenning van vervoervoorzieningen zijn sinds de eerste versie uit 1987 ongewijzigd. In die bepalingen maken ouders aanspraak op taxivervoer op grond van het enkele feit dat de leerling niet met het openbaar vervoer kan reizen en is taxivervoer voorliggend op het zelf brengen met de auto.

¹ De WPO (artikel 4), WEC (artikel 4) en WVO 2020 (artikel 8.28 en 8.29) hebben ieder bepalingen over leerlingenvervoer, die onderling deels overeenkomen en deels verschillen.

In de tussenliggende decennia is de rol van de gemeente en het denken over voorzieningen en zelfredzaamheid sterk veranderd. De Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet geven de gemeente een hoofdrol in de ondersteuning van inwoners bij zelfredzaamheid, participatie, opgroeien en ontwikkelen. In die wetten en in de uitvoering ervan wordt veel meer aandacht besteed aan maatwerk, eigen kracht, het netwerk en algemene voorzieningen. Principes die ook toepasbaar zijn op vervoer naar en van school en die in overeenstemming zijn met het wettelijk kader.

Individuele maatwerkvoorzieningen (zoals taxivervoer dat ook is) zijn sinds deze transformatie niet meer de kern van waarin de gemeente voorziet, maar het vangnet. De gemeente blijft verantwoordelijk voor een goed eindresultaat, maar organiseert de zaken zo dat eigen kracht en maatschappelijke oplossingen in veel gevallen al volstaan. In het geval van schoolgaan betekent dit: kinderen moeten tijdig op school zijn en hun vervoer mag niet ten koste gaan van hun welzijn of dat van de ouders. Taxivervoer is daarin de achtervang, maar eigen oplossingen waarbij ouders zorgen voor het naar schoolgaan komen eerst.

Deze verordening regelt dus het 'vervoer naar en van school' op een breder vlak dan alleen het toekennen van voorzieningen. Ze bepaalt dat ouders primair zelf verantwoordelijk zijn om hun kind naar en van school te brengen en dat ouders zelf bepalen wanneer de leerling oud genoeg is om de reis zelfstandig te maken. Ze bepaalt ook in welke situaties de gemeente het vervoer bekostigt en in welke situaties taxivervoer wordt ingezet. De term "leerlingenvervoer" is daarmee te nauw om in de titel van de verordening aan te houden.

Belangrijkste vernieuwingen

Deze verordening is aangenomen om een aantal beleidswijzigingen door te voeren. Van die gelegenheid is gebruikgemaakt om de belangrijkste bepalingen in begrijpelijke(re) taal te schrijven. De belangrijkste beleidskeuzes worden hieronder toegelicht:

- Normalisering en vermijden van taxivervoer
- Leeftijdsgrens zelfstandig reizen verhoogd
- Zelf brengen met de auto voorliggend op taxivervoer
- Doelstelling en uitgangspunten uitgewerkt
- Nadere regels voor maatwerk

Normalisering en vermijden van taxivervoer

De raad ziet aangepast vervoer als vangnet en wil zo veel mogelijk voorkomen dat leerlingen in dit vangnet belanden. Dat heeft te maken met normaliseren (zo min mogelijk aparte voorzieningen voor mensen met een beperking) en uitgaven (taxivervoer is fors duurder dan alle andere vervoersvormen), en beperkte vervoerscapaciteit door het landelijk chauffeurstekort, maar de belangrijkste reden zijn de immateriële kosten die taxivervoer heeft voor het kind en die bij andere vervoerwijzen vaak minder of niet aan de orde zijn. Wetenschappelijk onderzoek naar de gezondheidseffecten van taxivervoer voor leerlingen ontbreekt grotendeels, maar de dagelijkse praktijk geeft meer dan genoeg aanwijzingen dat dit vervoer in veel gevallen nadelig is voor het welzijn en de gezondheid van leerlingen, in vergelijking met fietsen, openbaar vervoer of brengen en halen door de ouders. Dit heeft onder andere te maken met:

- kinderen zijn lang onderweg door het combineren van ritten
- de ervaren reistijd wordt extra lang door wachten bij andermans voordeur
- gecombineerd vervoer is soms een inspannende start van de (school)dag voor kind en gezin
- ouders komen niet zelf op het schoolplein en missen informeel contact met docenten

Om al deze redenen wil de raad dat het college, de ouders, de scholen en alle andere betrokkenen het uiterste doen om het gebruik van taxivervoer tot het minimum te beperken. De raad ziet als beste middelen hiervoor het bevorderen dat de leerling zelfstandig leert reizen en als dat niet kan, dat de ouders de leerling zoveel mogelijk brengen. Dit alles laat onverlet dat in veel situaties taxivervoer de enige reële optie is en blijft.

Een concrete invulling hiervan is de keuze om de kosten van openbaar vervoer of fiets te bekostigen naar VSO-scholen, voor leerlingen die zelfstandig kunnen reizen. VSO-scholen zijn doorgaans verder van huis dan scholen voor regulier voortgezet onderwijs. Het vervoer naar en van school heeft dus doorgaans voor de ouders hogere kosten en dit is niet het gevolg van een vrije schoolkeuze, maar van de bijzondere behoeften van de leerling. Wettelijk is dit niet vereist, maar feitelijk bevordert deze regeling het zelfstandig reizen. Als ouders de kosten van openbaar vervoer (variërend van enkele honderden euro's per jaar tot meer dan 2000 euro per jaar) niet meer zelf hoeven te betalen, hebben zij ook geen prikkel om te verklaren dat de leerling niet zelfstandig kan reizen en daarom taxivervoer nodig heeft.

Leeftijdsgrens zelfstandig reizen verhoogd

Een belangrijke wijziging in de verordening Vervoer naar en van school 2024, ten opzichte van de verordening Leerlingenvervoer 2019, is de verhoging van de leeftijd waarop leerlingen geacht worden zelfstandig naar en van school te kunnen reizen, naar 11 jaar. Tot die leeftijd zijn ouders gehouden om de leerling zelf te brengen en halen en is het niet relevant of de leerling beperkingen heeft die zelfstandig reizen belemmeren. Vanaf 11 jaar is het uitgangspunt dat de leerling zelfstandig reist; dan zijn zulke beperkingen wél relevant als grond voor bekostiging of voor taxivervoer.

De voormalige leeftijdsgrens van 9 jaar is afkomstig uit de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en gaat terug tot de allereerste versie daarvan uit 1987. Sindsdien zijn het verkeer, de geografie en de maatschappelijke opvattingen over de leeftijd waarop kinderen zonder begeleiding over straat mogen gaan, veranderd. Onderzoek van het CBS uit 2010 wijst uit dat kinderen van 9 tot en met 11 jaar op afstanden van meer dan 2,5 kilometer slechts in 10% van de gevallen zonder begeleiding mochten reizen van hun ouders.²

² [Onderzoek van het CBS](#) uit 2010 wijst uit dat kinderen van 9 tot en met 11 jaar op afstanden van meer dan 2,5 kilometer slechts in 10% van de gevallen zonder begeleiding mochten reizen van hun ouders. Bij afstanden van 500 meter tot 2,5 kilometer mocht meer dan de helft zonder begeleiding reizen. Van alle kinderen 4-12 jaar die met de fiets naar school gingen (dit zijn in de praktijk vooral de oudere kinderen) reisde volgens dit onderzoek 40% alleen en 60% onder begeleiding.

Gezien deze ontwikkeling wordt de leeftijdsgrens voor zelfstandig reizen verhoogd naar 11 jaar. De verordening hanteert een peildatum, waardoor de leeftijd die een leerling op 1 augustus heeft voor het hele schooljaar blijft gelden. Dit betekent voor de meeste leerlingen dat ze in de 8e groep (de laatste klas van het primair onderwijs) geacht worden zelfstandig te reizen als er geen sprake is van een relevante beperking.

Leerlingen in het SO en vaak ook het SBO hebben vaak wél voor vervoer relevante beperkingen en daarnaast is de reisafstand naar deze scholen vaak groter, waardoor zelfstandig reizen niet reëel is. Een aparte leeftijdsgrens specifiek voor speciaal onderwijs is niet haalbaar, omdat leerlingen op dit punt sterk verschillen. Per leerling moet beoordeeld worden wanneer het moment is gekomen om zelfstandig te reizen, of om daarmee te gaan oefenen.

Door de verhoging worden ouders geacht om de leerling tot 11 jaar te brengen en halen. Dit betekent dat de groep die in beginsel geen aanspraak op taxivervoer maakt, wordt uitgebreid met de 9- en 10-jarigen. Daarentegen ontstaat er voor 9- en 10-jarigen zonder relevante beperkingen juist aanspraak op bekostiging van brengen en halen, als de school meer dan 6 kilometer van huis ligt.

Zelf brengen voorliggend

Een andere belangrijke wijziging is dat de verordening het brengen en halen van de leerling met de eigen auto, door de ouders, voorliggend maakt op aangepast vervoer. Voorheen werd, voor een leerling die niet zelfstandig kon reizen, alleen getoetst of ouders de leerling met de fiets of het openbaar vervoer konden brengen. Konden ouders aantonen dat dit niet haalbaar was, dan ontstond aanspraak op taxivervoer. Ouders konden dan kiezen om de leerling zelf te brengen en een kilometervergoeding te ontvangen.

Door deze spelregels deed zich de situatie voor dat ouders die hun kind prima zouden kunnen brengen met de eigen auto toch aanspraak maakten op taxivervoer, enkel omdat de reistijd met openbaar vervoer naar de school erg lang was, of omdat ouders van school een verklaring ontvingen dat de leerling zelfs onder begeleiding niet met openbaar vervoer kon reizen. Deze situatie verhoudt zich naar de mening van de raad niet tot de verantwoordelijkheid van ouders voor het schoolgaan van hun kind.

De raad kiest er nu voor om het aan ouders over te laten op welke wijze zij de leerling brengen en halen. Alle mogelijkheden die het gezin heeft moeten in redelijkheid worden benut (en kunnen in aanmerking komen voor bekostiging), voordat het college aangepast vervoer toewijst. Ook als daarmee slechts één dag per week het taxivervoer kan worden vermeden. Nog steeds kunnen omstandigheden zoals een lange reistijd of het werk van de alleenstaande ouder een grond zijn om aangepast vervoer toe te kennen als dat nodig is.

Doelstelling en uitgangspunten uitgewerkt

Deze verordening benoemt in paragraaf 1 de doelstelling en geeft vervolgens de uitgangspunten voor het vervoer naar en van school en de toekenning van voorzieningen. Deze uitgangspunten kunnen ook worden afgeleid uit de wet en uit specifieke bepalingen in de oude verordening, maar ze zijn daar niet duidelijk samengevat. Dit leidde bij ouders, consultants, raadsleden en andere lezers tot verwarring en discussie en soms tot onjuiste besluiten. Daarom zijn de uitgangspunten nu expliciet opgenomen.

Ook is de uitwerking van deze uitgangspunten, in paragraaf 3, in begrijpelijke(re) taal opgesteld. Eerst wordt bepaald wat de passende vervoerswijze is: zelfstandig reizen (het uitgangspunt), brengen en halen (als zelfstandig reizen niet kan), of aangepast vervoer (als brengen en halen niet kan). Binnen elke vervoerswijze zijn er aparte regels over wat wel en niet bekostigd wordt, die samenhangen met leeftijd, beperking, schoolsoort en andere factoren. Door deze 'selectie in twee stappen' is de verordening ook voor de niet-getrainde lezer goed te volgen.

Nadere regels voor maatwerk

De leesbaarheid van deze verordening is verder verbeterd doordat veel uitwerkingen (zoals bedragen en indexaties, maar ook gedetailleerde criteria en voorwaarden zoals voor stagevervoer en opstapplaatsen) worden overgelaten aan de nadere regels. In sommige gevallen krijgt het college de aanwijzing om nadere regels te maken, in andere gevallen benoemt de verordening de mogelijkheid van nadere regels. Daarnaast behoudt het college de bevoegdheid om te beslissen over alles wat niet in deze verordening is geregeld.

De raad geeft deze ruimte voor verdere invulling aan het college omdat wat passend is voor een leerling sterk wordt beïnvloed door veranderlijke omstandigheden zoals de beschikbaarheid van openbaar vervoer, de locaties en roosters van scholen, nieuwe onderwijsarrangementen, nieuwe vervoermiddelen zoals de elektrische fiets, etc. Net als in de verordeningen over maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp wil de raad niet al deze voorzieningen en criteria in detail vastleggen. De raad geeft het college duidelijke kaders én de ruimte om voor vaker voorkomende situaties regels op maat vast te stellen.

Artikelsgewijze toelichting

Deze verordening moet gelezen worden in samenhang met door het college opgestelde nadere regels en beleidsregels. Het besluit waarin die regels zijn vervat volgt de nummering van de verordening, zodat direct duidelijk is dat een bepaalde regel een uitwerking is van een specifieke bepaling in de verordening.

Om die reden wordt bij deze verordening niet ook nog een artikelsgewijze toelichting gegeven. Het besluit met nadere regels en beleidsregels geeft alle toelichting die nodig is om de verordening beter te begrijpen. Hieronder wordt kort toegelicht welke relatie de verordening heeft met bovenliggende wet- en regelgeving.

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

De doelstelling (artikel 1.2) is afgeleid van de WPO (artikel 4 lid 1 t/m 5), WEC (artikel 4 lid 1 t/m 5) en WVO 2020 (artikel 8.28 en artikel 8.29 lid 1 t/m 4). Van belang is dat deze verordening meer dan voorgaande verordeningen uitwerking geeft aan de bepaling in artikel 4 lid 4 (van de WPO en van de WEC) en artikel 8.29 lid 3 (van de WVO 2020):

De regeling houdt rekening met de van ouders redelijkerwijs te vergen inzet en voorziet erin dat het vervoer kan plaatsvinden op een wijze die voor de leerling passend is.

Deze bepaling vormt onder andere de basis voor het uitgangspunt in de verordening dat ouders alleen taxivervoer krijgen voor zover zij kunnen aantonen dat de leerling niet zelfstandig kan reizen én de ouders de leerling niet kunnen brengen en halen.

De uitgangspunten voor vervoer (artikel 1.3) zijn afgeleid van dezelfde artikelen en van de overige bepalingen in de hiervoor genoemde artikelen, die toestaan dat de gemeente in bepaalde situaties geen of minder bekostiging verstrekt. Deze uitgangspunten worden verder uitgewerkt in paragraaf 3.

De reden om eerst uitgangspunten vast te stellen en deze daarna uit te werken, is dat de specifieke regels over welke voorziening wanneer wordt toegekend, onder welke voorwaarden, erg complex zijn. Dit komt omdat de regels rekening houden met afstand, leeftijd, schoolsoort, handicap, gezinssituatie, inkomen en meer. Het aantal combinaties van deze factoren is erg groot, waardoor een overzichtelijke tabel “Is dit uw situatie, dan is dit uw voorziening” niet haalbaar is.

Maar hoewel het aantal mogelijke combinaties van regels heel groot is, zijn de beginselen waarop die regels gebaseerd zijn wél overzichtelijk. In eerdere verordeningen konden deze beginselen alleen worden afgeleid uit de specifieke regels. Artikel 1.3 benoemt nu de uitgangspunten en maakt daarmee de verdere uitwerking (in paragraaf 3) begrijpelijker. In situaties waar toepassing van de letterlijke regels onredelijk of onbillijk lijkt, kunnen deze uitgangspunten ook worden gebruikt om toch een besluit te nemen dat wél redelijk en billijk is.

Paragraaf 2 Aanvraag, onderzoek, beoordeling en toekenning

De WPO, WEC en WVO bevatten geen bepalingen over het aanvraagproces, anders dan de bepaling “De regeling bepaalt op welke wijze het college terzake advies van deskundigen inwint”.

De meeste bepalingen in deze paragraaf zijn overgenomen uit eerdere verordeningen leerlingenvervoer en de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en vinden hun basis in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Ten opzichte van eerdere verordeningen is in meer detail beschreven hoe het college de eigen kracht van leerling en ouders onderzoekt en op welke wijze en aan wie het college hierover advies kan vragen.

Paragraaf 3 Het vervoer

In deze paragraaf wordt concreter gemaakt in welke situaties aanspraak bestaat op welke voorzieningen, onder welke voorwaarden. Meer dan in eerdere voorzieningen wordt van ouders verwacht dat zij de leerling waar mogelijk brengen en halen en wordt aangepast vervoer alleen toegekend voor zover dit niet mogelijk is. Dit is gebaseerd op de redelijkerwijs van ouders te verwachten inzet zoals bepaald in de WPO en WEC (zie ook toelichting op paragraaf 1).

De bekostiging van openbaar vervoer naar VSO-scholen (en de lager ingestelde afstandsgrens voor deze schoolsoort) zijn keuzes die verder gaan dan wat wettelijk vereist wordt. De WVO 2020 bepaalt dat alleen aanspraak bestaat op een voorziening als de leerling door een beperking niet zelfstandig met openbaar vervoer kan reizen. De verordening bekostigt voortaan ook voor leerlingen zonder zulke beperkingen het vervoer. De redenen hiervoor zijn in de algemene toelichting benoemd.

Paragraaf 4 Slotbepalingen

Artikel 4.4 Hardheidsclausule

Artikel 4.4 stelt dat het college slechts in voor ouders voordelige zin kan afwijken van de verordening. Met deze bepaling wordt aangesloten bij artikel 4, twaalfde lid, van de WPO, artikel 4, tiende lid, van de WEC en artikel 8.29, vijfde lid, van de WVO 2020.

Van een afwijking in voor ouders gunstige zin kan bijvoorbeeld sprake zijn bij toekenning van bekostiging van openbaar vervoer voor een begeleider, toekenning van een vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer, bekostiging van groepsvervoer dat is georganiseerd door de ouders, of toekenning van een vervoersvoorziening naar een verder weg gelegen school. De ouders dienen aan te tonen dat er sprake is van een bijzondere situatie.

De Afdeling heeft in de casuïstiek nadere richtlijnen gegeven voor de toepassing van de hardheidsclausule:

- Hardheidsclausules hebben tot doel onbillijkheden van overwegende aard, die zich tenaanzien van personen bij een strikte toepassing van de bepalingen van de verordening zouden voordoen, weg te nemen. De toepassing ervan is niet aan enige beperking gebonden. Met alle feiten en omstandigheden kan rekening worden gehouden, zoals bijvoorbeeld medische, pedagogische en sociale factoren (ABRvS 12 mei 1989, nr.Ro3.88.7057/Sp347/26-41).
- Door middel van toepassing van de hardheidsclausule kan van alle bepalingen van de verordening worden afgeweken, inclusief het heffen van het drempelbedrag (ABRvS 2 april 1990 Ro3.87.7147/58-43)

Gemeente
Diemen